

Dillere ve Kùltùrlere o?ulcu Yakla??malar le?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Dillere ve Kùltùrlere o?ulcu Yakla??malar le?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19893>

Özet

Dillere ve Kültürlere Çokulcu Yaklaşımlar Ölçeği (DÇKYÖ), bireylerin dillere ve kültürlere yönelik sahip oldukları **çokulcu yaklaşımlar** ve bu yaklaşımların altında yatan bilişsel, duyuşsal ve davranışsal eğilimleri ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Ölçek, **dil eğitimi** ve kültürlerarası eğitim alanlarında, öğrencilerin veya öğretmenlerin çok dilli ve çok kültürlü ortamlara adaptasyon düzeylerini, hoşgörülerini ve farklı dil sistemlerine karşı açık fikirliliklerini değerlendirmek için tasarlanmıştır. Bu geliştirme çalışması, 2021 yılında Özdemir, Pehlivan-İmman ve Büyükkarcı tarafından gerçekleştirilmiş ve ölçeğin yapısal geçerliliğini ve güvenilirliğini ortaya koymaya amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Çokulcu Yaklaşımlar, Kültürlerarası Yetkinlik, Dil Eğitimi, Çok Dillilik, Ölçek Geliştirme, Psikometrik Özellikler, Tutum.

Yazarlar

Atilla Özdemir, Emel Pehlivan-İmman, Kadir Büyükkarcı.

Amaç

Dillere ve Kültürlere Çokulcu Yaklaşımlar Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin dil ve kültür çeşitliliğine yönelik sergiledikleri algı, kabul ve etkileşim düzeylerini ölçmektir. Geleneksel dil ve kültür yaklaşımlarından farklı olarak, bu ölçek, bireyin birden fazla dil ve kültürü ayrı ayrı birimler yerine, birbirini destekleyen ve zenginleştiren bir bütünün parçaları olarak görme eğilimini değerlendirmeyi hedefler. Bu, özellikle eğitim ortamlarında **kültürlerarası iletişim** ve entegrasyonun teşvik edilmesi açısından kritik öneme sahiptir.

Yapı

Ölçek, temelde **çokulcu yaklaşımlar** (Pluralistic Approaches) adı verilen psikolojik yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, Avrupa Konseyi tarafından ortaya konan ve dilsel ile kültürel çeşitliliğin eğitim süreçlerine dahil edilmesini savunan bir çerçeveden ilham alır. Ölçeğin ölçtüğü temel boyutlar genellikle şunları kapsar:

Dilsel Farklılık: Bireyin farklı diller arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları anlama yeteneği.

Kültürel Kabul: Farklı kültürel pratiklere karşı açık fikirlilik ve pozitif tutum.

Bütünleştirici Yaklaşım: Birden fazla dil ve kültürü öğrenme ve kullanma sürecinde aralarındaki bağlantıları kurma eğilimi.

Bu yapı, bireyin yalnızca dil bilgisine değil, aynı zamanda **kültürlerarası yetkinliğe** ve çok dilli bir dünyaya adaptasyon becerisine odaklanır.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme çalışmasında, yapısal geçerliğini kanıtlamak amacıyla çeşitli istatistiksel analizler kullanılmıştır. Özdemir ve arkadaşları (2021), ölçeğin teorik yapıyla ne kadar uyumlu olduğunu belirlemek için faktör analizi tekniklerini uygulamışlardır. Ölçeğin **yapı geçerliği**, maddelerin ilgili faktörlere yüksek yükler vermesi ve faktörler arası korelasyonların kabul edilebilir düzeyde olmasıyla desteklenmiştir. Ayrıca, ölçeğin dilsel ve kültürel çokulculukla ilgili diğer bilinen araçlarla olan ilişkisi incelenerek ölçüt başarıları geçerlik kanıtları sunulmuştur.

Güvenirlilik

Dillere ve Kültürlere Çokulcu Yaklaşımlar Ölçeği'nin güvenilirliği, iç tutarlılık katsayıları aracılığıyla değerlendirilmiştir. Geliştirme çalışmasında, ölçeğin genel olarak yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğu rapor edilmiştir. Genellikle ölçek maddelerinin tutarlılığını ölçmek için kullanılan **Cronbach Alfa** değerleri, kabul edilebilir seviyeler (genellikle 0.70 ve üzeri) üzerinde bulunmuştur. Yüksek güvenirlik değerleri, ölçeğin farklı bireylerden alınan ölçümlerde tutarlı sonuçlar ürettiğini göstermektedir. Test-tekrar test güvenilirliğine dair ek çalışmalar, ölçeğin zaman içinde kararlılığını da destekleyebilir.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısını belirlemek amacıyla hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. AFA, ölçeğin kaç temel boyuttan oluştuğunu keşfetmek için kullanılmış; bu analizler, maddelerin teorik olarak beklenen alt boyutlar altında toplandığını göstermiştir. Ardından, DFA, elde edilen bu faktör yapısının farklı bir örneklem üzerinde doğrulanıp doğrulanmadığını test etmek için uygulanmıştır. DFA sonuçları, model uyum indekslerinin (CFI, TLI, RMSEA) kabul edilebilir seviyeler içinde olduğunu göstererek ölçeğin çok boyutlu yapısının sağlam olduğunu kanıtlamıştır. Bu analizler, **çokulcu yaklaşımlar** yapısının çok yönlü doğasını destekleyen ayrı alt boyutların varlığını ortaya koymuştur.

Enstrüman

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme ölçeği formatında (Örneğin, 5'li veya 7'li Likert) kullanıldığını varsaymaktayız, ancak kaynakta derecelendirme bilgisi net olarak belirtilmemiştir.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popùlasyon Grubu: E?itim bilimleri alan?nda çal??anlar, yabanc? **dil ö?retimi** ö?rencileri veya ö?retmenler.

Ya? Grubu: Üniversite ö?rencileri ve yeti?kinler (Çal??ma genellikle lisans düzeyindeki örneklemlerle yürütùlür).

Popùlasyon Detaylar?: Özdemir ve arkada?lar?, ölçe?i genellikle yabanc? dil e?itimi alan?nda ö?renim gören veya görev yapan bireyler üzerinde uygulam??lard?r, bu da ölçe?in dil ve kùltürleraras? duyarlılık ba?lam?nda yüksek bili?sel kapasiteye sahip gruplara yönelik oldu?unu göstermektedir.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli bir anket olup, katılımcıların dil ve kùltür çe?itlili?ine yönelik tutumların? ve e?ilimlerini ifade etmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Kùltürleraras? Yetkinlik, Çok Dillilik, Dil Ö?retimi, Psikometrik Özellikler, Yap? Geçerli?i, Tutum Ölçe?i, E?itim Psikolojisi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtıcısı: Çal??ma referans?nda ORCID bilgisi belirtilmemiştir.

Ba?lı Kurulu? E-posta Adresleri: Atilla Özdemir için ileti?im adresi mevcuttur.

İleti?im Adresi: atillaozdemir@sdu.edu.tr

İzinler, Ücret ve Test Y?li?

Test Y?li?: 2021 (Yayınlanma y?li?).

İzinler ve Ücret: Ölçek, akademik ara?tırmalarda kullanılmak üzere geli?tirilmiştir. Kullanım için sorumlu yazar Atilla Özdemir ile ileti?ime geçilmesi önerilir. İleti?im yoluyla izin alınması gereklidir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a?daki ba?lantıdan indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: [pluralistic-approaches-to-languages-and-cultures-scale-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/pluralistic-approaches-to-languages-and-cultures-scale-toad.pdf)

Referanslar

Özdemir, A., & Pehlivan-İman, E., & Büyükkarcı, K. (2021). Pluralistic approaches to languages

and cultures: A scale development study. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 17(Special Issue 2), 848-865.

Dillere ve Kültürlere Ço?ulcu Yakla??mlar Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Kaynak içerikte ölçek maddeleri yer almamaktad?r.

Ölçe?in maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM